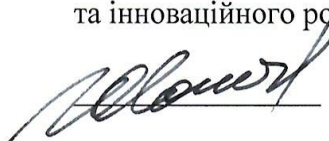

Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка
Кафедра духових та ударних інструментів

«ПОГОДЖУЮ»

Гарант ОНП «Музичне мистецтво»
магістерського рівня вищої освіти,
проректор з науково-педагогічної діяльності
та інноваційного розвитку, професор

 Ю. СОКОЛОВСЬКИЙ

” 25 ” червня 2021 року

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, професор

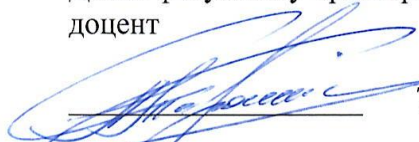

М. КУШНІР

” 25 ” червня 2021 року

«ПОГОДЖУЮ»

Декан факультету оркестрових інструментів,
доцент

 Т. ЛАЗУРКЕВИЧ

” 25 ” червня 2021 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ
ДИСЦИПЛІН**

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітньо-наукова програма	«Музичне мистецтво»
Профілізація	«Флейта», «Кларнет», «Гобой», «Фагот», «Саксофон», «Труба», «Валторна», «Тром- бон», «Туба», «Ударні інструменти»
Статус	Обов'язкова компонента циклу дисциплін науково-фахової підготовки (ОК 1.4)
Загальний обсяг	3 кредити ЄКТС (90 годин)
Форма підсумкового контролю	Атестаційний екзамен
Термін викладання	1 семестр
Факультет	Оркестрових інструментів
Форма навчання	Денна, заочна

Львів 2021 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Методика викладання спеціальних дисциплін» для профілізацій: «Флейта», «Кларнет», «Гобой», «Фагот», «Саксофон», «Труба», «Валторна», «Тромбон», «Туба», «Ударні інструменти» з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво» оновлена, відповідно до освітньо-наукової програми «Музичне мистецтво» другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка від 26 травня 2021 року (Протокол № 1).

Розробник:

ВАР'ЯНКО Олег Іванович – кандидат мистецтвознавства, ст. викладач кафедри духових та ударних інструментів

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри духових та ударних інструментів

від ”_16_” _червня__ 2021 р., протокол № __6__.

Завідувач кафедри духових та ударних інструментів, доктор
мистецтвознавства, професор
А. Я. Карпак

ЗМІСТ

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ.....	4
2.1 Загальні компетентності.....	4
2.2 Фахові компетентності.....	4
3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	5
4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	6
5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	7
6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	9
7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	10
8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ.....	10
9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	11
АТЕСТАЦІЙНІ ІСПИТОВІ БІЛЕТИ.....	21

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Підготовка високопрофесійних фахівців, які володіють навичками концертно-виконавської, педагогічної, дослідницької діяльності у сфері музичного мистецтва та методичними основами гри на духових та ударних інструментах, усім комплексом виконавсько-виразових засобів.

Основним завданням дисципліни є засвоєння питань та специфіки підготовки музикантів-духовиків на кожному етапі – від початкового (відбір учнів за професійною придатністю, виявлення музичних здібностей, тощо), до володіння всім арсеналом найскладніших виконавських прийомів у процесі вдосконалення майстерності музикантів.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК1.** Здатність спілкування іноземною мовою.
- ЗК2.** Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми
- ЗК3.** Здатність використовувати інформаційні та комунікативні технології.
- ЗК4.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК5.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК6.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК7.** Здатність до міжособистісної взаємодії.
- ЗК9.** Здатність працювати автономно

2.2 Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

- СК1.** Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.
- СК2.** Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.
- СК4.** Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / диригентській / композиторській / педагогічній діяльності.
- СК5.** Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.
- СК6.** Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.
- СК7.** Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

СК8. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність в закладах вищої освіти.

3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (РН)

РН1. Володіти професійними навичками виконавської, творчої та науково-педагогічної діяльності.

РН3. Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.

РН4. Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.

РН5. Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.

РН6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

РН7. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

РН8. Здійснювати викладання гри на інструменті / вокалу /диригування / музикознавчих дисциплін / композиції з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача.

РН9. Планувати і здійснювати дослідження у сфері культури та мистецтва: відшуковувати, обробляти та аналізувати необхідну інформацію; аргументувати висновки, презентувати та обговорювати результати досліджень.

РН10. Володіти сучасними методами та засобами наукових досліджень у сфері музичного мистецтва, у тому числі, методами роботи з інформацією, методами аналізу даних.

4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами			Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					Розподіл аудиторних годин на тиждень за семестрами				
	Екзамени	Заліки	Атестаційні екзамени		Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота (денна/заочна)	Семестри				
						Всього (денна/заочна)	у тому числі:			1	2	3	4	
	Лекційні (денна/заочна)	Індивідуальні	практичні				Кількість тижнів в семестрі							
	15	15	15		15									
	Методика викладання спец.дисциплін		3		4	3	90	30/6	30/6			60/84	-	-

Розподіл годин та кредитів по курсах та семестрах

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					Самостійна робота (денна/заочна)
			Загальний обсяг	Аудиторних				
				Всього (денна/заочна)	у тому числі:			
					Лекційні (денна/ заочна)	Індивідуальні	практичні	
I								
	1							
	2							
II		3	90	30/6	30/6		60/84	
	3	3	90	30/6	30/6		60/84	

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

III семестр

(обсяг – 30 годин лекційних (групових) занять і 60 годин самостійної роботи – денна форма і 6 годин лекційних (групових) занять і 84 годин самостійної роботи – заочна форма)

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади та джерельна база курсу. (6/2 годин)

Тема 1. Історико-теоретичні аспекти курсу.

Тема 2. Методичні школи та напрямки у вихованні музикантів-духовиків.

Самостійна робота: (10/15 годин)

1. Вивчення сучасних джерел з педагогіки та методики викладання гри на духових та ударних інструментах.
2. Перспективи теорії та практики духового виконавства України.

Змістовий модуль 2. Виконавський апарат музиканта-духовика. Його специфіка і методи формування. (6/1 година)

Тема 1. Акустичні основи і техніка звукоутворення на духових інструментах.

Тема 2. Психофізичні основи виконавського процесу на духових інструментах.

Тема 3. Методичні принципи постановки.

Тема 4. Раціональна постановка корпусу, голови, рук і ніг виконавця. Її практичне значення.

Тема 5. Функції губ при грі на різних духових інструментах. Значення техніки губного апарату та методи її розвитку.

Тема 6. Виконавське дихання, його суть, значення і методи розвитку. Фразування.

Тема 7. Функції язика в процесі гри на духовому інструменті.

Самостійна робота: вивчення теоретичного матеріалу і написання рефератів на теми: (10/15 годин)

1. Загальні і специфічні принципи звукоутворення на духових інструментах.
2. Вчення І.Павлова про вищу нервову діяльність та роль рефлексів у формуванні виконавської діяльності духовика.
3. Поняття іррадіації, концентрації та індукції.
4. Принципи та етапи постановки виконавського апарату музиканта-духовика.
5. Основні прийоми правильної постановки при грі на духових інструментах.
6. Поняття «базинг», його користь та недоліки.
7. Тренування губного апарату, методи розвитку сили та рухливості губ.
8. Основні вади при постановці виконавського дихання.

Змістовий модуль 3. Основні виразові засоби духовика. (6/1 година)

1. Звук. Формантна теорія та її відображення у сфері виконавства на духових інструментах.
2. Інтенація. Зоновий характер інтонування на духових інструментах.
3. Техніка пальців, моторика. Значення додаткової аплікатури при грі на духових інструментах.
4. Атака звуку. Поняття артикуляції та штрихів при грі на духових інструментах.
5. Динаміка і агогіка.
6. Прийом вібрато на духових інструментах.
7. Нетрадиційні виконавські прийоми.

Самостійна робота: вивчення теоретичного матеріалу і написання рефератів на теми: (10/15 годин)

1. Природа і специфіка звуку. Основні характеристики.
2. Основні засоби коригування інтонації на духових інструментах.
3. Різниця між поняттями атаки та артикуляції.
4. Особливості виконання динамічних відтінків при грі на духових.
5. Найбільш поширені нетрадиційні виконавські прийоми.

Змістовий модуль 4. Організація учбового процесу гри на духових інструментах в Україні. (6/1 година)

Тема 1. Музичне виховання та структура навчального процесу в Україні.

Тема 2. Професійний відбір кандидатів для навчання гри на духових інструментах.

Тема 3. Особливості організації навчально-виховного процесу на початковому етапі навчання.

Тема 4. Робота з учнями на середньому та вищому етапі навчання.

Тема 5. Принципи організації самостійної роботи учнів та студентів.

Самостійна робота: вивчення теоретичного матеріалу і написання рефератів на теми: (10/15 годин)

1. Особливості ведення педагогічної документації.
2. Роль педагога у класі з фаху. Індивідуальний підхід.
3. Методика проведення перших уроків з початківцем.
4. Організація індивідуальних занять. Виховання самостійності.

Змістовий модуль 5. Виконавська діяльність музиканта-духовика. (6 / 1 година)

Тема 1. Розвиток музичних здібностей у процесі виховання музиканта – професіонала.

Тема 2. Робота над інструктивно-позиційним матеріалом.

Тема 3. Педагогічна література та принципи формування репертуару для учнів і студентів.

Тема 4. Праця над ансамблевою та оркестровою літературою у класі з фаху.

Тема 5. Робота над художніми творами.

Тема 6. Особливості концертного виконавства на духовому інструменті.

Самостійна робота: вивчення теоретичного матеріалу і написання рефератів на теми: (10/14 годин)

1. Діагностика музичних здібностей та методи їх розвитку.
2. Методичні прийоми у засвоєнні інструктивного матеріалу.
3. Методика читання нот з листа
4. Вимоги до вибору художнього репертуару, врахування індивідуальних особливостей студентів.
5. Загальна характеристика основних етапів роботи над художніми творами. Співвідношення емоційного та раціонального в процесі роботи над твором.
6. Особливості підготовки до концертного виступу.

На підготовку до Атестаційного екзамену - 10 годин самостійної роботи (денна і заочна форма навчання).

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання здобувача з семестрового екзамену та поточного контролю

БАЛИ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
45-50	A	відмінно
41-44	B	добре
37-40	C	
32-36	D	
30-31	E	задовільно
18-29	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-17	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності.
3. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.
4. Бінарні, інтегровані (універсальні) методи. *

* Жодна із запропонованих класифікацій не позбавлена недоліків. На практиці викладач з дисципліни інтегрує методи різних структур, утворюючи неординарні (універсальні) методи навчання, які забезпечують оптимальні шляхи досягнення навчальної і творчої мети.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. Попередній контроль спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з творів, які будуть вивчатися.
2. Поточний контроль здійснюється під час практичних занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.
3. Тематичний контроль здійснюється періодично, після вивчення нової теми чи нового розділу і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.
4. Підсумковий контроль проводиться в кінці семестру, а також після закінчення курсу на атестаційному іспиті.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади та джерельна база курсу.

Тема 1.

1. Апатский В. Основы теории и методики духового музикально-исполнительского искусства: Учебное пособие.- К.: НМАУ им. П.И. Чайковского, 2006. – С.370-374.
2. Апатский В. Теория и практика духового исполнительства Украины (Итоги и перспективы) // Науковий вісник НМАУ ім.П.Чайковського. Музичне виконавство. Випуск * - Книга п'ята – Київ, 2000 – С.16-24.

Тема 2.

1. Апатский В. Основы теории и методики духового музикально-исполнительского искусства: Учебное пособие.- К.: НМАУ им. П.И. Чайковского, 2006. – С.375-388.

Змістовий модуль 2. Виконавський апарат музиканта-духовика. Його специфіка і методи формування.

Тема 1.

1. Апатский В. Основы теории и методики духового музикально-исполнительского искусства: Учебное пособие.- К.: НМАУ им. П.И. Чайковского, 2006. – С. 5-30.

Тема 2.

1. Апатский В. Основы теории и методики духового музикально-исполнительского искусства: Учебное пособие.- К.: НМАУ им. П.И. Чайковского, 2006. – С. 30-38.
2. Старушенко Л.І. Анатомія та фізіологія людини.- К.: «Вища школа», 1992. – С.174-179.

Тема 3.

1. Апатский В. Основы теории и методики духового музикально-исполнительского искусства: Учебное пособие.- К.: НМАУ им. П.И. Чайковского, 2006. – С. 42-52.

Тема 4.

1. Методика формування виконавської майстерності на духових інструментах : навчальний посібник / Гладких А. В. — Вінниця: Нова Книга, 2014 — С.14-21.

Тема 5.

1. Апатский В. Основы теории и методики духового музикально-исполнительского искусства: Учебное пособие.- К.: НМАУ им. П.И. Чайковского, 2006. – С. 59-82.
2. Мельник О.Ю., Косенко С.В., Гайошко О.Б. Профілактика професійних захворювань порожнини рота у музикантів–виконавців на духових інструментах. Збірник наукових праць «Історія становлення та

перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя» Рівне, 2016. С.171-176.

Тема 6.

1. Апатский В. Основы теории и методики духового музыкально-исполнительского искусства: Учебное пособие. - К.: НМАУ им. П.И. Чайковского, 2006. – С. 84-123.
2. Методика формування виконавської майстерності на духових інструментах : навчальний посібник / Гладких А. В. — Вінниця: Нова Книга, 2014 — С.21-37.

Тема 7.

1. Апатский В. Основы теории и методики духового музыкально-исполнительского искусства: Учебное пособие.- К.: НМАУ им. П.И. Чайковского, 2006. – С.195-203.

Змістовий модуль 3. Основні виразові засоби духовика.

Тема 1.

1. Апатский В. Основы теории и методики духового музыкально-исполнительского искусства: Учебное пособие.- К.: НМАУ им. П.И. Чайковского, 2006. – С. 130-144.
2. Гишка І.С. Звук як візитна картка інструмента, основний визначник його розвитку, ролі і місця в соціально-культурній сфері різних епох (на прикладі генезису і еволюції звуку труби) // Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя. Зб. наукових праць. Рівне : Волинські обереги, 2016. С. 65–70

Тема 2.

1. Апатский В. Основы теории и методики духового музыкально-исполнительского искусства: Учебное пособие. - К.: НМАУ им. П.И. Чайковского, 2006. – С. 144-168.
2. Методика формування виконавської майстерності на духових інструментах : навчальний посібник / Гладких А. В. — Вінниця: Нова Книга, 2014. — С.119-134.
3. Гарбузов Н. Зонная природа звуковысотного слуха.- М.,1948.
4. Юрій Юцевич. Музыка: словник-довідник. — Тернопіль, 2003. - 352 с.

Тема 3.

1. Методика формування виконавської майстерності на духових інструментах : навчальний посібник / Гладких А. В. — Вінниця: Нова Книга, 2014. — С.37-44.
2. Палаженко О.П. Формування художньо-виконавської техніки студентів-духовиків у процесі навчання гри на духових інструментах. Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя. 2016. В. 8. С. 76–79.

Тема 4.

1. Апатский В. Основы теории и методики духового музыкально-исполнительского искусства: Учебное пособие. - К.: НМАУ им. П.И. Чайковского, 2006. – С.189-209.
2. Карпяк А. Акустичні властивості флейти і проблеми артикуляції / А. Карпяк // Студії мистецтвознавчі. — К.: ІМФЕ НАН України, 2010. — № 1(29). — С. 57-62.
3. Методика формування виконавської майстерності на духових інструментах: навчальний посібник / Гладких А. В. — Вінниця: Нова Книга, 2014. — С.45-57.

Тема 5.

1. Апатский В. Основы теории и методики духового музыкально-исполнительского искусства: Учебное пособие. - К.: НМАУ им. П.И. Чайковского, 2006. – С.227-235.
2. Апатский В. О динамике на фаготе// Методика обучения игре на духовых инструментах – Вып.3 – М., 1971. – С.11-62.

Тема 6.

1. Апатский В. Основы теории и методики духового музыкально-исполнительского искусства: Учебное пособие. - К.: НМАУ им. П.И. Чайковского, 2006. – С.240-256.

Тема 7.

1. Апатский В. Основы теории и методики духового музыкально-исполнительского искусства: Учебное пособие. - К.: НМАУ им. П.И. Чайковского, 2006. – С. 256-295.

Змістовий модуль 4. Організація учбового процесу гри на духових інструментах в Україні.

Тема 1.

1. Апатский В. Основы теории и методики духового музыкально-исполнительского искусства: Учебное пособие. - К.: НМАУ им. П.И. Чайковского, 2006. – С. 362-275.
2. Круль П. Ф. Інноваційна модель сучасної професійної мистецької освіти // Науковий збірник НМАУ ім. П.І Чайковського «Музична освіта». - Виконавське музикознавство. – кн. XX.- Вип.. IV. - С. 16-19.

Тема 2.

1. Методика формування виконавської майстерності на духових інструментах : навчальний посібник / Гладких А. В. — Вінниця: Нова Книга, 2014. — С.10-14.

Тема 3.

1. Апатский В. Основы теории и методики духового музыкально-исполнительского искусства: Учебное пособие. - К.: НМАУ им. П.И. Чайковского, 2006. – С. 398-409.
2. Мельник О.Ю., Косенко С.В., Штурмак В.М., Гайошко О.Б. Професійні ризики при грі на духових інструментах в учнів спеціалізованих навчальних закладів. Вісник Прикарпатського національного університету. - 2017. - С. 67-76.

Тема 4.

1. Апатский В. Методика проведения урока в специальном музыкально-исполнительском классе // Спогади, досвід, дослідження. Збірник наукових і науковометодичних праць професорсько-викладацького колективу КССМШ ім. М.В. Лисенка та НМАУ ім. П.І. Чайковського. – Вип. 3. (2002). – Київ. С. 142-153.
2. Посвалюк В. Т. Найпоширеніші помилки та відхилення в процесі навчання і роботи музикантів-духовиків // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури: Зб. наук. праць. - К., 2006. - Вип.10. - С. 284 - 290.
3. Круль П.Ф. Процес професійного становлення студента-митця// Збірник наукових праць УЦКД, Київ: 2008. – С.49-53.

Тема 5.

1. Апатский В. Основы теории и методики духового музыкально-исполнительского искусства: Учебное пособие.- К.: НМАУ им. П.И. Чайковского, 2006. – С. 409-421.
2. Методика формування виконавської майстерності на духових інструментах : навчальний посібник / Гладких А. В. — Вінниця: Нова Книга, 2014. — С.68-72.

Змістовий модуль 5. Виконавська діяльність музиканта-духовика.**Тема 1.**

1. Методика формування виконавської майстерності на духових інструментах : навчальний посібник / Гладких А. В. — Вінниця: Нова Книга, 2014. — С.134-144.
2. Пастушок Т. Метроритміка як основний елемент навчання майбутніх музикантів / Т. Пастушок // Нова педагогічна думка. - 2018. - № 4. - С. 163-166.

Тема 2.

1. Апатский В. Основы теории и методики духового музыкально-исполнительского искусства: Учебное пособие. - К.: НМАУ им. П.И. Чайковского, 2006. – С. 349-362.
2. Методика формування виконавської майстерності на духових інструментах : навчальний посібник / Гладких А. В. — Вінниця: Нова Книга, 2014. — С.44-61.

Тема 3.

1. Апатский В. Основы теории и методики духового музыкально-исполнительского искусства: Учебное пособие. - К.: НМАУ им. П.И. Чайковского, 2006. – С. 300-302.

Тема 4.

1. Апатский В. Основы теории и методики духового музыкально-исполнительского искусства: Учебное пособие. - К.: НМАУ им. П.И. Чайковского, 2006. – С. 349-362.

2. Методика формування виконавської майстерності на духових інструментах : навчальний посібник / Гладких А. В. — Вінниця: Нова Книга, 2014. — С.170-184.

Тема 5.

1. Апатский В. Основы теории и методики духового музыкально-исполнительского искусства: Учебное пособие. - К.: НМАУ им. П.И. Чайковского, 2006. – С. 300-332.

2. Методика формування виконавської майстерності на духових інструментах : навчальний посібник / Гладких А. В. — Вінниця: Нова Книга, 2014. — С.64-68.

Тема 6.

1. Апатский В. Основы теории и методики духового музыкально-исполнительского искусства: Учебное пособие. - К.: НМАУ им. П.И. Чайковского, 2006. – С.332-349.

2. Василевич М. О. Формування досвіду сценічної витримки виконавців-інструменталістів у системі професійної мистецької освіти Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики ХХІ століття : матер. II Міжнарод. наук.-практ. конф., 14—15 квіт. 2016 р.. с. 508-519.

Допоміжні джерела з дисципліни «Методика викладання гри на духових та ударних інструментах»

1. Апатський В.М. Імпровізація в сучасному духовому виконавстві. Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України. 2007. В. 2. С. 13–15.

2. Апатский В.Н. Камерный ансамбль и воспитание оркестрового музыканта // Дослідження. Досвід. Спогади: зб. наук. праць. – К.: КССМШ ім. М. Лисенка, 2005. – Вип. 6. – С.143 -152.

3. Апатский В.Н. О виртуозности в духовом музыкально-исполнительском искусстве // Дослідження. Досвід. Спогади: зб. наук. праць. – К.: КССМШ ім. М. Лисенка, 2002. – Вип. 3. – С. 126-141.

4. Апатский В. О некоторых новациях в современном духовом исполнительстве // Дослідження. Досвід. Спогади: зб. наук. праць. – К.: КССМШ ім. М. Лисенка, 2003. – Вип. 4. – С. 6 -18.

5. Апатский В. Основы теории и методики духового музыкально-исполнительского искусства: Учебное пособие.- К.: НМАУ им. П.И. Чайковского, 2006. – 432 с.

6. Богданов В.О., Богданова Л.Д. Історія духового музичного мистецтва України: від найдавніших часів до початку ХХ ст.: В 2-х томах. Харків: ФО-П. Сілічева, 2013. 356 с.
7. Вакалюк П. В. Еволюція чи революція: кілька критичних міркувань щодо новітніх систем підготовки виконавця на духових інструментах. Міжнародний вісник: культурологія, філологія, музикознавство вип.2(11). Київ, 2018. С.112-116.
8. Ван Цзізі Методичні аспекти функціонування дихальної системи музиканта-духовика під час гри на духових інструментах / Цзізі Ван // Нова педагогічна думка. - 2018. - № 4. - С. 142-144.
9. Гишка, І.С. Теорія і методика постановки виконавського апарату трубача [Текст] : навч.-метод. посіб. для студ. мистец. навч. закл. III-IV рівнів акредитації / Ігор Гишка, Олег Горман. - Л. : Акад. сухопут. військ, 2013. - 108 с. : рис. - Бібліогр.: с. 87-104.
10. Гишка І.С. Формування амбушура трубача (традиції та базинг): дослідження. – Львів: ЗУКЦ, 2002. – 136 с.
11. Горовой С. Г. Технология и искусство игры на тромбоне. — Донецк, 1998. — 220 с.
12. Карпьяк А. Акустичні властивості флейти і проблеми артикуляції / А. Карпьяк // Студії мистецтвознавчі. — К.: ІМФЕ НАН України, 2010. — № 1(29). — С. 57-62.
13. Катрич О.Т. Стиль музиканта-виконавця (теоретичні та естетичні аспекти) / О. Катрич. – Дрогобич: Відродження, 2000. – 100 с.
14. Круль П. Ф. Інноваційна модель сучасної професійної мистецької освіти // Науковий збірник НМАУ ім. П.І Чайковського «Музична освіта». - Виконавське музикознавство. – кн. XX.- Вип.. IV. - С. 16-19.
15. Круль П.Ф. Процес професійного становлення студента-митця // Збірник наукових праць УЦКД, Київ: 2008. – С.49-53. Кобець І. Система домашніх занять трубача. К.: Музична Україна, 1965. – 60 с.
16. Марценюк Г. П. Виконавське дихання та проблеми його постановки при грі на тромбоні / Г. П. Марценюк // Молодий вчений. - 2018. - № 2(2). - С. 531-536.
17. Марценюк Г. М. Методика оволодіння мистецтвом гри на тромбоні: навч.-метод. посіб. — К. : ДП «Інформайїно-аналітичне агентство», 2007. — 351 с.
18. Марценюк Г. П. Нетрадиційні та сучасні прийоми виконання у практиці гри на тромбоні / Г. П. Марценюк // Молодий вчений. - 2017. - № 12. - С. 193-199.
19. Марценюк Г. П. Проблеми формування раціональної постановки мундштука та амбушура при грі на тромбоні / Г. П. Марценюк // Молодий вчений. - 2018. - № 2(1). - С. 142-148.
20. Марценюк Г. П. Психолого-педагогічні аспекти підготовки музикантів-інструменталістів до творчої діяльності / Г. П. Марценюк // Мистецтвознавчі записки. - 2017. - Вип. 32. - С. 294-303.

21. Мельник О.Ю., Косенко С.В., Музиченко Н.І., Гайошко О.Б. Застосування гігієнічно-профілактичного комплексу в учнів, що навчаються гри на духових інструментах, для нормалізації фізіологічних процесів порожнини рота. Збірник наукових праць «Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя». Рівне, 2018. С.156-162.
22. Палаженко О. П. Методика формування чистоти інтонації у процесі навчання підлітків гри на духовних інструментах / О. П. Палаженко // Наукові записки [Національного університету "Острозька академія"]. Сер. : Психологія і педагогіка. - 2011. - Вип. 17. - С. 277-281.
23. Палаженко О. П. Педагогічні рекомендації щодо пристосування дихальної системи до умов гри на духових інструментах / О. П. Палаженко // Педагогіка вищої та середньої школи. - 2012. - Вип. 36. - С. 263-267.
24. Палаженко О. П. Психофізіологічні основи формування музично-виконавської діяльності учнів-духовиків у процесі навчання гри на духових інструментах [Електронний ресурс] / О. П. Палаженко // Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]. Психолого-педагогічні науки. - 2015. - № 1. - С. 104-106.
25. Пастушок Т.В. Виконавське дихання музикантів-духовиків, як основа культури гри в оркестрових колективах сьогодення / Т.В.Пастушок // Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя : зб. наук. пр. - Рівне, 2019. - Вип. 11. - С. 119-121.
26. Посвалюк В.Т. Некоторые вопросы психологической подготовки в исполнительской деятельности трубача // Всеукраинский брасс-бюллетень. – К., 2001. – № 7. – С. 2 – 6.
27. Посвалюк В. Т. Проблема верхнього регістру у виконавській практиці трубача // Мистецтвознавчі записки. - К., 2006. - Вип. 10. - С. 3 - 11.
28. Словник іноземних музичних термінів та виразів. [Ред.-упор. В.В.Павленко]. Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. 384 с.
29. Старушенко Л.І. Анатомія та фізіологія людини.- К.: «Вища школа», 1992. – С.174-179.
30. Юрій Юцевич. Музика: словник-довідник. — Тернопіль, 2003. — 352 с.

АТЕСТАЦІЙНІ ІСПИТОВІ БІЛЕТИ

БІЛЕТ №1

1. Методичні школи та напрямки у вихованні музикантів-духовиків.
2. Особливості концертного виконавства на духовому інструменті.
3. Духові інструменти періоду общинного ладу та Давнього світу.

БІЛЕТ №2

1. Акустичні основи звукоутворення і техніка звукоутворення на духових інструментах.
2. Робота над художніми творами.

3. Духова інструментальна культура древніх Греції та Риму.

БІЛЕТ №3

1. Психофізичні основи виконавського процесу на духових інструментах.
2. Праця над ансамблевою літературою у класі з фаху.
3. Духові інструменти Західної Європи Середніх віків.

БІЛЕТ №4

1. Методичні принципи постановки.
2. Педагогічна література та принципи формування репертуару для учнів і студентів.
3. Музичне життя середньовічного Львова, місце та роль у ньому музикантів-духовиків.

БІЛЕТ №5

1. Раціональна постановка корпусу, голови, рук і ніг виконавця. Її практичне значення.
2. Робота над інструктивно-позиційним матеріалом.
3. Духові інструменти та їхнє використання в епоху Відродження.

БІЛЕТ №6

1. Функції губ при грі на різних духових інструментах. Значення техніки губного апарату та методи її розвитку.
2. Розвиток музичних здібностей у процесі виховання музиканта – професіонала.
3. Становлення стилю бароко. Основні положення першої духової інструментальної реформи (XVII століття).

БІЛЕТ №7

1. Виконавське дихання, його суть, значення і методи розвитку. Фразування.
2. Принципи організації самостійної роботи учнів та студентів.
3. Духові інструменти в творчості видатних композиторів першої половини XVIII століття.

БІЛЕТ №8

1. Функції язика в процесі гри на духовому інструменті.
2. Робота з учнями на середньому та вищому етапі навчання.
3. Розвиток духового мистецтва в другій половині XVIII століття.

БІЛЕТ №9

1. Звук. Формантна теорія та її відображення у сфері виконавства на духових інструментах.
2. Особливості організації навчально-виховного процесу на початковому етапі навчання.

3. Роль духових інструментів у творчості К.В.Глюка, Й.Гайдна, В.А.Моцарта, Л.Бетовена.

БІЛЕТ №10

1. Інтонція. Зоновий характер інтонування на духових інструментах.
2. Професійний відбір кандидатів для навчання гри на духових інструментах.
3. Духові інструменти в творчості композиторів-романтиків.

БІЛЕТ №11

1. Техніка пальців, моторика. Значення додаткової аплікатури при гри на духових інструментах.
2. Музичне виховання та структура навчального процесу в Україні.
3. Духова інструментальна реформа ХІХ століття.

БІЛЕТ №12

1. Атака звуку. Поняття артикуляції та штрихів при гри на духових інструментах.
2. Нетрадиційні виконавські прийоми.
3. Духова педагогіка та виконавське мистецтво ХІХ.

БІЛЕТ №13

1. Особливості виконання динамічних відтінків на духових та ударних інструментах.
2. Вимоги до вибору художнього репертуару, врахування індивідуальних особливостей студентів.
3. Виконавство на духових інструментах у Львові в першій половині ХІХ століття.

БІЛЕТ №14

1. Прийом вібрато на духових інструментах.
2. Загальна характеристика основних етапів роботи над художніми творами. Співвідношення емоційного та раціонального в процесі роботи над твором.
3. Духове виконавське мистецтво та педагогіка ХХ століття. Сучасна зарубіжна література для духових інструментів.

БІЛЕТ №15

1. Дослуховий, змішаний та слуховий етапи у формуванні виконавського апарату духовика.
2. Виконавські та виразові засоби – дві сторони єдиного творчого процесу виконавця-духовика.
3. Становлення та робота кафедри духових та ударних інструментів Львівської консерваторії ім. М.В.Лисенка (музичної академії).